

Карл Марія фон ВЕБЕР

Carl Maria von Weber

(1786 – 1826)

З дитинства Вебер ріс в атмосфері театру, оскільки його батько був антрепренером трупи. Через постійні переїзди не мав стабільної освіти, але наприкінці 1790-х років він починає займатись із Михаелем Гайдном (молодший брат **Йозефа Гайдна**) і пише перші твори, зокрема опери «Лісова дівчина», зінгшпіль «Петер Шмоль і його сусіди». В 14 років виступає як піаніст, а в 17 – як диригент. В 1803 році займається з абатом Фоглером, що прищепив Веберу інтерес до народної музики.

На 1804-1817 роки припадає становлення оперної творчості композитора. Вебер працює при різних дворах і театрах (капельмейстер в оперному театрі Бреславля, кілька років прослужив особистим секретарем герцога Вюртембергського в Штутгарті, керував оперним театром у Празі (1813-1816 р.). Вебера цікавить німецька література й музика (пісня). Почав писати критичні статті. З'являються опери «Рюбецаль», «Сільвана», «Абу Гассан».

1817-1826 роки – це зрілий, «дрезденський» період. У цей час Вебер працює як диригент і керівник оперного театру. У цей період боротьби за національну німецьку оперу, проти панівного положення італійської Вебер створює свої кращі твори: сонати, «Запрошення до танцю» (піднімає побутовий жанр на художню висоту), «Концертштюк» для фортепіано з оркестром – програмна музика, віртуозний концертний твір. Значне місце займають у творчості Вебера вальси, які можна вважати випередженням шопенівських доробків у цьому жанрі.

У 1821 р. Вебер написав свою найвідомішу оперу «Чарівний стрілець». З величезним успіхом вона була поставлена в Берліні. «Чарівний стрілець» вважається першою

національною романтичною німецькою опери. Жанр опери – романтичний зінгшпіль. 1823 р. – опера «Евріанта». Написана для Віденської опери. Новий тип опери – велика романтична лицарська опера без розмовних діалогів. В основі сюжету – середньовічна легенда (13 століття). Ця опера великого визнання не одержала.

1826 р. – опера «Оберон». Поставлена в Лондоні. Казкова опера. За жанром – зінгшпіль. Тут сполучається фантастика з реальністю.

Основоположник німецької романтичної опери Вебер вважається першим німецьким композитором, який глибоко розумів склад національної музики і підняв національний німецький фольклор до високої художньої досконалості. Він протягом всієї своєї діяльності залишився вірний національному напрямку, і в його операх лежить той фундамент, на якому **Вагнер** побудував «Тангейзера» й «Лоенґріна».

З творчістю Вебера був обізнаний Тарас Шевченко, зокрема з оперою «Вільний стрілець» і музикою до драми П.-О. Вольфа «Преціоза». Ці твори він згадав у повістях «Музыкант» і «Несчастный» та в «Щоденнику» (5 лютого 1858).